

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
НАЦИОНАЛЕН СОВЕТ ЗА ЕВРОИНТЕГРАЦИИ

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од 16-та седница на Националниот совет за евроинтеграции
одржана на 23.07.2013 година

Скопје, 23 јули 2013 година

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

Од Шеснаесеттата седница на Национален совет за евроинтеграции,
одржана на 23 јули 2013 година

Седницата се одржа во салата на Уставната комисија на Собранието на Република Македонија, со почетокот во 11,13 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше Радмила Шекеринска, претседател на Националниот совет за евроинтеграции.

Радмила Шекеринска:

Ја отвaram заедничката седница на Националниот совет за евроинтеграции и на Комисијата за европски прашања на Собранието на Република Македонија на која ќе бидат презентирани Програмата и приоритетите за работа на Литванското претседателство со Советот на Европската унија за периодот јули - декември 2013 година.

На денешната заедничка седница поканети се и членовите на Комисијата за надворешна политика и Мешовитиот парламентарен комитет Европска унија - Република Македонија, како и претставници од амбасадите на земјите членки на Европската Унија.

Дозволете ми на почетокот да го поздравам присуството на Неговата Екселенција, господинот Ренатас Јушка, амбасадор на Република Литванија задолжен за нашата држава, за Македонија, со седиште во Будимпешта, како и присуството на Неговата екселенција господинот Аиво Орав, шеф на делегацијата на Европската унија во Македонија, како и сите присутни амбасадори и претставници на земјите членки на Европската Унија во Македонија.

За денешната Шеснаесетта седница на Националниот совет за евроинтеграции и 44-та седница на Комисијата за европски прашања го предлагам следниот дневен ред:

Прва и единствена точка: Презентација на Програмата и приоритетите за работа на Литванското претседателство со Советот на Европската Унија за периодот јули - декември 2013 година, од страна на амбасадорот на Република Литванија, Неговата екселенција Ренатас Јушка.

Предлагам да го усвоиме предложениот дневен ред. Ги повикувам членовите на Националниот совет за евроинтеграции да се изјаснат за дневниот ред.

Кој е за?

Благодарам.

Дали има некој против? Воздржан?

Во име на претседателот на Комисијата за европски прашања, дозволете да ги повикам и членовите на оваа Комисија. Кој е за предложениот дневен ред? Благодарам. Против? Воздржани? (нема)

Констатирам дека ќе работиме по оваа заедничка точка на дневниот ред, и му давам веднаш збор на господинот амбасадор Јушка. Пред истиот да ја започне својата презентација, сакам само во име на сите вас да споменам дека почетокот на вашето претседателство со Советот беше обележан со приемот на Република Хрватска во Европската Унија, како 28-ма земја членка на Унијата. Дозволете во мое лично име, во име на членовите на Македонското собрание да го честитам пристапувањето на Република Хрватска и на Европската Унија и притоа да истакнам дека во Република Македонија високо

ја цениме определбата на ова Претседателство за континуирано спроведување на политиката за проширување на Европската Унија, базирана на цврста имплементација на обврските, условеност, јасна комуникација, како и декларирана способност на Европската унија да интегрира нови земји членки. Во целост ја поддржуваме определбата секоја земја кандидат да биде оценета индивидуално врз основа на остварениот напредок. Тоа всушност беше и причината зошто проширувањето со членките, нови во 2004 година, како и Литванија, беше успешно оценето и од страна на Унијата и од страна на новите земји членки. Сакаме таквото позитивно искуство да се повтори и на Балканот и да и се случи и на Република Македонија.

Повелете господине Амбасадор.

Ренатас Јушка:

Благодарам. Добро утро на сите, благодарам претседателке, почитувани членови на Парламентот, почитуван Комитет, честа да се биде тука и да зборувам пред Комисијата за европски прашања главна задача е да ги претставам приоритетите на Претседателството. За жал, денес нема да гледаме филм, ќе се чувствувам подобро ако беше така, но во многу простории функционираше, но не и во оваа, извинете за тоа, нема да можеме да ја гледаме презентацијата.

Претседателството дава можност да се привлече повеќе внимание на земјата која што претседава и на самиот почеток мислам дека можам да ви кажам за тоа како Литванија функционира денес.

Ќе започнам со споменување дека имавме избори во октомври минатата година и имаме нов Парламент. Владејачката коалиција се состои од социјал-демократи, коалицијата е измешана, ја имаме и Лабуристичката партија која што се движи кон центарот, ја имаме и партијата за правда, а четвртиот член на коалицијата е сосема нова партија. Литванскиот парламент има 141 членови, а имаме и нови членови, тоа се конзервативците и либералите. Слајдовите ќе ни помогнеа тука. Би сакал да кажам неколку зборови за литванската економија. Тоа е нешто на што ние сме навистина горди, ние сме втората најбрзорастечка економија во Европската унија во изминатите две години. Првата обично е друга балтичка држава или Латвија или Естонија и тука имаме многу интересно балтичко ривалство што е добро за сите нас. Сега сме меѓу петте најбрзо растечки држави во светот, барем што се однесува до странските директни инвестиции. Литванија се смета за образована држава и нација. Ние сме први во Европа според бројот на универзитетски образовани граѓани, први и по граѓани кои што завршиле средно образование, а петти во Европската унија, барем кога станува збор за луѓе кои што зборуваат најмалку два странски јазици. Први сме во светот за жени кои што работат, напредуваме и како информатичка држава. Први сме во Европската унија, а втори во светот по брзината на интернетот, први сме во Европа за безжичниот интернет и неговата распространетост. Развиваме и ласерска технологија, произведуваме околу 80% од параметриските амплифактори, за оние кои што знаат што значи тоа, но, шампиони сме и за емиграција. Тоа ни е во културата. Литванците мигрираат уште од минатото, од периодот на Втората светска војна, периодот на тешки времиња, се уште ја имаме таа навика да бидеме емигрантска нација. Минатата година имавме попис на населението од кој што заклучивме дека од 30,7 милиони кои што ги имале, што биле во 1990, 700 илјади се преселиле во други земји. Водечки сме и за ова во Европската унија во изминатите 8 години. Дел од пратениците веројатно можат да претпостават дека ова е

внатрешно прашање, некои политичари се многу несреќни поради тоа, а некои не се. Некои луѓе се враќаат. Јас би рекол и дека има и една добра работа затоа што луѓето се селат. Можноста која што ни ја дава Европската унија да најдеме нови работни места, можеби подобро платени работни места, или, едноставно да ја смениме климата, но, нашето општество ја губи таа карактеристика од Советскиот Сојуз дека се мора да биде дадено од Владата, и, сега веќе луѓето во Литванија знаат дека од нив зависи дали ќе пронајдат нови можности кои што им ги дава членството во ЕУ.

Имав уште еден слајд кој што нема да може да го видите, а кој што се однесува на макроекономските бројки на Литванија. Да споменам само неколку, а ако има интерес од страна на пратениците, тогаш може да се договориме како да распределиме дел од слајдовите.

Литванија е една од најбрзо растечките економии во ЕУ. БДП во 2011 година беше 5,9%, минатата година беше 3,6%, а проекциите на Европската комисија се дека ќе се продолжи со добар тренд на раст 3,2% за оваа година и 3,5% за следната годин. Да споменам дека во 2009 кога беше кризата бевме во минус од 15%. Нивото на вработеност е околу 11% оваа година и се намалува. Во 2010 година невработеноста беше речиси 18%, долгот на владиниот сектор не се зголеми многу, минатата година беше 40% од БДП.

Што се однесува до Европската унија, Литванија го доби претседателството пред парламентарните избори. Настрана од наследената агенда која што ја имаме од претходното претседателство, Претседателството на ЕУ на 7 години има и законодавна работа поради новите финансиски перспективи. Тоа значи дека агендата во текот на нашето претседателство во период од половина година ќе биде потешко од обично, затоа што нам ни се паѓа тој дел. Една од работите кои што ќе треба да ги завршиме е законодавната рамка поврзана со повеќегодишната финансиска рамка на ЕУ до 2020, и од 75 акти, 59 ќе мора да бидат усвоени пред крајот на нашето Претседателство до јануари. Како што Европската унија закрепнува сметаме дека блиската соработка меѓу земјите членки и европските институции е мошне потребна за да се одржи таа динамика. Подобрувањето на финансиските и економските политики е исто така неопходно, зголемувањето на конкурентноста, обезбедувањето сигурност за граѓаните и отворање кон партнерите е исто така мошне неопходно. Институциите ќе се фокусираат на три цели. Тоа е она што треба да го запомнете: веродостојна Европа, растечка Европа и отворена Европа, тоа се трите приоритети на нашето Претседателство.

Што се однесува до веродостојната Европа ќе се обидеме да го зацврстиме тлото за финансиската политика на ЕУ, тоа се неопходни предуслови да се врати довербата во монетарната политика на ЕУ. Тоа значи дека ќе се продлабочуваат монетарните политики, ќе се усвојуваат законски акти за пазарни реформи. Ќе имаме и ефективна имплементација на ново основаната економска политика, како и урамнотежување на буџетските нерамнотежи. Овој стандард ќе биде ефективен само ако соодветно се имплементира па затоа треба да се осигуриме дека иницијативите како Европскиот семестар е целосно реализиран. Што се однесува до растечка Европа, потребен ни е раст кој што ќе резултира со вистински работни места за луѓето на Европа и потребен ни е раст кој што ќе ја подобрува европската конкурентност. Затоа, ние ќе работиме според Агендата Европа 2020 и ќе ги засилуваме политиките за единствен пазар за да обезбедиме раст и работни места. Сакаме да стимулираме потенцијал за раст и нашите напори ќе бидат фокусирани кон интеграција на внатрешните пазари со посебен фокус на услужните пазари, дигиталните

пазари, индустријата и бизнисите, со подобри регулативи и со модернизирање на јавната администрација, ние планираме да го постигнеме сето ова. Ќе вложиме напор и во актите за Единствен пазар, ќе ги подобриме и условите за можности за вработување, особено во соочување со младите и невработеноста.

Тука би сакал да се задржам на внатрешниот енергетски пазар на ЕУ што е приоритет кога зборуваме за Литванија. ЕУ постави своја цел да го основа внатрешниот пазар за енергија и да ја елиминира изолацијата на одредени земји членки до 2013 година. Ние сме уверени дека овој пазар ќе го даде соодветниот тим плус за ефективен и единствен пазар за целата економија на ЕУ. Со оглед на тоа дека ние самите сме енергетски остров, ние имаме само еден снабдувач на гас Гаспром, кој што значително е модерен во споредба со поголем дел од ЕУ. Литванија ќе се обиде да ја зацврсти имплементацијата на посветеноста на земјите членки и да се фокусира на третиот енергетски пакет. Во ноември во 2013 година ќе имаме конференција на високо ниво за модерната енергетска инфраструктура во ЕУ. Тоа е првиот проект од заеднички интерес за сите. Ќе посветиме особено внимание на спроведувањето на Одлуките кои што беа усвоени од Европскиот совет во мај 2013 и ќе направиме нацрт-извештај за ова прашање.

Сега доаѓаме и до третиот приоритет, а тоа е отворена Европа, кој што веројатно вам би ви бил најинтересен. Литванското претседателство ќе преземе чекори да ја зацврсти Европската унија како глобален модел за отвореност и безбедност и ние веруваме дека Европската унија беше успешна само кога беше отворена. Ќе се фокусираме на подобра интеграција помеѓу ЕУ и нејзините источни партнери, во ноември 2013 година ќе го одржиме самитот со источните партнери, ќе работиме и на процесот на проширување, тоа се однесува на Западен Балкан и на Турција, ќе промовираме стратегиски партнери како САД, Јапонија и соседните земји. Исто така, ќе се обидеме да имаме заеднички одговори на сите нови предизвици, како и на надворешните граници на ЕУ, а и да го зголемиме ефектот од политиките на ЕУ. Тука би се задржал на Самитот за Источните партнерства кој што е мошне важен настан во нашето Претседателство, а мислам дека ќе биде важен и за вас, како Комисија за европски прашања при Парламентот. Мислам дека ова ќе биде интересно за вас да чуete што очекуваме од тој Самит. Се надеваме дека ќе можеме на тој Самит да потпишеме договор за здружување и трговија со Украина, која што е навистина мошне важна земја за целата Европа. Тие се мошне успешни во одредени полиња и имаат добар напредок кога се зборува за одредени случаи со членовите на опозицијата, затоа сме многу големи оптимисти околу тоа дека Украина ќе го направи вистинскиот чекор кон Европа. Исто така се радуваме на завршувањето, дури и пред Самитот, а започнување на самиот Самит на договорот за здружување за трговија со Молдавија. Не предвидуваме никакви потешкотии со Молдавија, и истото важи и за Ерменија. Се надеваме дека и Грузија исто така, ќе ни донесе добри вести кога зборуваме за европските вредности. Се надеваме дека со тие три земји ќе имаме голем успех и дека тие ќе се приближат напред. Кога зборуваме за визите Молдавија е лидер, и со малку законски работи тие може да очекуваат безвизен режим за многу кратко време. Понатамошното проширување ние го поддржуваме целосно, може да замислите дека за нас проширувањето на ЕУ е политички чекор, не само економски и затоа очекуваме дека Западен Балкан нема да биде завршен проект. Агендата за понатамошно проширување ќе се заснова на поединечниот напредок на земјите кандидати, ќе работиме на преговорите со Црна Гора и Турција, а според одлуките на Советот во јуни, Литванското претседателство ќе мора да ги обезбеди преговорите со Србија и да започне преговори со

Косово. Ќе бараме консензус во одлуките на Советот и процес за придружување во септември 2013, а сега ќе продолжам понатаму.

Што се однесува со Претседателството, само неколку зборови за нашиот буџет, можеби тоа ќе биде интересно за Комисијата, го имаме еден од најмалите буџети во последните неколку претседателства, се движи некаде околу 60 милиони евра, претходното Ирското беше исто околу 60 милиони, а претходното беше малку повисоко. Го усвоивме моделот на претседателство во Брисел, значи најголем дел од одлуките ќе се донесуваат во Брисел, во тој град и во Луксембург треба да имаме над 125 состаноци со разни работни групи, а во Вилнус во текот на претседателството ќе има повеќе од 200 настани вклучувајќи и 15 формални состаноци на министри. Исто така треба да споменам и дека главните настани во Литванија, како што веќе кажав ќе биде и третиот Самит за Источно партнерство на 28-ми и 29-ти ноември, очекуваме да имаме претставници од земјите членки, ќе имаме и конференција на високо ниво за енергија која што ќе се случи на 4 и 5 ноември. Мојот последен слајд е за визуелниот стил на Претседателството, не знам како да ви го покажам тоа, нема да може да го видите. Еве како изгледа логото на Литванското претседателството, не знам дали може да го видите, не знам како да ви го овозможам тоа, но сигурен сум дека некаде ќе го видите. Логото се однесува на обединета Европска унија надополнето со трите бои на Литванија, кои што ги симболизира нашите задачи во Претседателството.

Доколку има некакви прашања, јас со задоволство ќе ви ги одговорам, ви благодарам за вниманието.

Радмила Шекеринска:

Ќе ја отворам дискусијата, а на крајот повторно ќе му дадеме шанса на амбасадорот, доколку има прашања да одговори.

Прв според договорот што го направивме, за збор е пријавен господинот Антонио Милошоски претседател на Комисијата за надворешна политика во Собранието на Република Македонија, од ВМРО-ДПМНЕ.

Антонио Милошоски:

Благодарам почитувана колешке Шекеринска, благодарам амбасадоре за презентацијата, почитувани пратеници, колеги амбасадори.

Јас најпрвин би започнал со едно прашање до амбасадорот, бидејќи не го слушнавме во неговото излагање, дали Литванското претседателство како што беше најавено од вашиот колега во Брисел има некаква намера или можеби би направило обид за постигнување на консензус во рамките на Европскиот Совет, за донесување на одлука за заслужениот почеток на преговори на Македонија со Европската унија. Тоа нè интересира најмногу и затоа сме собрани тука, и затоа со внимание го следевме вашето излагање.

Од друга страна, тоа нè интересира најмногу затоа што за тоа имаме мандат од граѓаните на Република Македонија и затоа што државата она што го има направено во изминативе 20 години, во изминативме 10 години, во изминативе 5 години, е во согласност со препораките и критериумите поставени од Европската унија. Вие кажавте дека Европската унија и една од целите на вашето Претседателство е да го задржи својот кредибилитет и дека по однос на проширувањето ќе се водите од максимата на

поединечните остварувања на секоја земја кандидат. Македонија е земја кандидат од 2005 година и Македонија има секоја година после тоа сериозни остварувања кои што биле земани во предвид, а од 2009 година Македонија има секоја година и препорака за отпочнување на преговорите за членство. Затоа би сакал да знам кои остварувања дополнително треба да ги постигне една држава кандидат, за да може да ги отпочне преговорите за членство и каква одлука треба да се донесе, а да се зачува кредибилитетот на Европската унија по однос на процесот на проширување.

Она што дополнително би сакал да го истакнам, без премногу да должам и да го одземам вашето внимание, е нашиот проблем кој што е создаден од една земја членка на Европската унија и кој што за жал, иако не е дел од критериумите на Копенхаген, сепак се поставува како пречка за верификување на нашите исполнувања на Копенхашките критериуми. Тоа е спорот кој што е наметнат од страна на Грција, без било каква сериозна причина уште во далечната 1992 година и сеуште трае и сега од една блокада преминува во една димензија на двојно блокирање на Република Македонија, односно, двојни опструкции.

Првата опструкција е на ниво на членството во НАТО и Европската унија, каде што Грција не попречува со изговор, заради нерешениот билатерален спор кој што самата го наметна.

А, втората опструкција е во Обединетите Нации, каде што ние не можеме да стигнеме до соговорник за реални преговори, за надминување на овој спор. Македонија во изминатите 10 години има поднесено многу иницијативи, има побрано многу средби, има направено многу обиди на највисоко политичко ниво да се отвори Македонско-Грчкиот дијалог за надминување на ова билатерално прашање. Но, за жал го немаме позитивниот одговор од соседна Атина. Тоа го слушнавме изминативе денови, а она што денес е интересно во дипломатските кулоари и можеби е добро да се знае и во јавност, дека и покрај тоа што посредникот на Обединетите Нации, господинот Нимиц најавил иницијатива да ги посети и Скопје и Атина пред август оваа година, соседна Грција не е расположена да го покани да биде наш и нивен гостин. И сметам дека ваквото опструирање на работата на посредникот на Обединетите Нации, господинот Нимиц, ни најмалку не придонесува за развивање на Македонско-Грчкиот дијалог и за изнаоѓање на начин за чекор напред.

Македонија полага големи надежи во Литванското претседателство, бидејќи после вашето претседателство со Европската унија ќе претседава соседна Грција. И ние не сме оптимисти кога станува збор на Грчкото претседавање. Нашето искуство изминативе 20 години ни даваат основа да не бидеме оптимисти по однос на Грчкото претседавање, бидејќи оној збор кој што вие го споменавте кредибилитет, сметаме дека е зборот кој што најмногу и недостига на соседна Грција во нејзините политики кон регионот, а во некој политики и во рамките на Европската унија. Затоа би апелирале на што е можно посериозен начин и за време на Литванското Претседателство да се направат напори и од самото Претседателство, но и од другите институции на Европската унија како што е Високиот претставник за надворешна политика, Грција да биде мотивирана, поттикната, охрабрена на највисоко политичко ниво, да седна на масата со Република Македонија и да го отвориме дијалогот, за кој што две децении се избегнуваме едни со други.

Сметам дека доколку агендата од Солун 2003 година е повеќе од зборови, а тогаш беше претставена како агенда за регионот, тогаш би требало не само да биде право, туку и

обврска од страна на соседна Грција, која што после вас ќе го преземе претседавањето да направи повеќе од зборови за интеграцијата на регионот во Европската унија.

Јас со завидување слушам и ги уважувам вашите зборови и залагања за процесот на европеизација, Источно партнерство, па и евентуално можно проширување на Европската унија кога говорите за Украина, за Молдавија, за Грузија и за други земји. И според тоа се гледа дека она што вие го имавте како ваше искуство, кога вашите соседи, членки на Европската унија го поттикнуваа влезот на Литванија и на Балтичките земји во Европската унија, сега вие го пренесувате како одговорна земја и земја со кредибилитет како искуство во помагање на другите земји кои што имаат такви аспирации.

За жал Република Македонија ја нема таа среќа и кај нас земјата која што е најстар сосед и член на Европската унија и на НАТО, е земјата која што наместо да биде најсилен адвокат, е за жал најсилниот кочничар на евроинтеграциите на Република Македонија.

Затоа почитуван амбасадоре сметам дека би било од голема важност, доколку Литванското претседателство направи напори, прво, за внатре во рамките на земјите членки да се подобри атмосферата за гредeње на консензус по однос на случајот со Република Македонија и второ, доколку се направат напори внатре во институциите на Европската Унија, преку комесарот Филе, претседателот Барозо и Високиот претставник за надворешна политика госпоѓата Ештон, високи политички делегации, како што беше предложено по можност на ниво на премиери, од Македонија и од Грција да седнат на заедничка маса и за европските проблеми, за европските потреби на регионот да разговараат со европски речник. Ви благодарам на вниманието.

Радмила Шекеринска:

Благодарам. Следен за збор е господинот Кенан Хасипи, копретседател на Мешовитиот Парламентарен Комитет Република Македонија-ЕУ.

Кенан Хасипи:

Почитувана госпоѓа Шекеринска, почитуван господине Мисини, почитуван амбасадоре Јушка, почитуван амбасадоре Орав, почитувани присутни ваши екселенции, дозволете ми од името на Мешовитиот Парламентарен Комитет Република Македонија-Европска Унија и во свое лично име како негов копретседател, да го поздравам доаѓањето на амбасадорот на Република Литванија, задолжен за Република Македонија, неговата Екселенција господинот Рената Јушка во Собранието на Република Македонија, на заедничка средба со надлежните тела задолжени за евроинтеграциите, а во врска со отпочнување на Претседателството на Република Литванија со Европската Унија во претстојните месеци.

За нас како држава, која веќе осма година е со кандидатски статус и која веќе дванаесетта година успешно ја имплементира Спогодбата за стабилизација и асоцијација, отпочнувањето на Литванското претседавање со Советот на Европската Унија кое го одбележа официјалното стапување на нашата блиска и пријателска земја Република Хрватска во полноправно членство во големото европско семејство, претставува силен и значаен импулс за натамошните напори и ние да ја постигнеме оваа долгоочекувана цел. Во таа насока Република Македонија и нејзините државни институции го поздравуваат ставот на Комисијата и ставот на Литванското Претседателство, дека процесот на проширување

мора да остане кредибилен за сите држави аспиранти, особено за оние што бележат напредок во исполнувањето на Копенхашките критериуми. А, особено радува и фактот што според Литванија, земјите од Балканскиот регион треба да бидат дел од Европската Унија, како и да се поддржат во нивниот процес на интеграцијата, зошто само на тој начин ќе се осигура безбедноста во регионот и ќе се воспостават мерки за развој во економијата, а придобивките ќе бидат се разбира обострани.

Впрочем, Република Македонија ги исполни сите реформски приоритети во рамките на Пристапниот дијалог на високо ниво, што резултираше и со позитивен Извештај на Европската комисија. Спроведе фер и конкурентни локални избори, а потоа се формираше и започна со работа Анкетната комисија за разветлување на настаните од 24 декември, од чија работа се разбира во наредниов период се очекуваат и соодветни резултати. Во изминатиот период за одбележување е и одржаниот редовен единесетти состанок на Мешовитиот Парламентарен Комитет Република Македонија-ЕУ, кој се смета за еден од најуспешните, бидејќи едногласно и без ни еден амандман беа усвоени завршните препораки кои коинцидираат и со усвојувањето на Резолуцијата по Извештајот на почитуваниот известител господин Ричард Ховид, на пленарната седница на Европскиот Парламент.

Сите овие позитивни приближувања во овој период беа искажани во зедничкото писмо што јас и господинот Шацимаркакис, како копретседавачи на Мешовитиот Комитет, на почетокот на месец јуни го упативме до претседателот на Европскиот парламент господинот Мартин Шулц, со цел заеднички да побараме негов посилен и повидлив ангажман Република Македонија, да добие датум за отпочнување на пристапни преговори на јулскиот Самит на Унијата. За жал и покрај позитивната клима и силниот политички ангажман, до тоа не дојде.

Во тој контекст верувам дека политиката на проширување на Унијата ќе продолжи да биде механизам за промоцијата на мирот, напредокот и безбедноста во Европа. Европската унија и понатаму треба да остане отворена за земјите кои ги исполнуваат критериумите и се подготвени и сакаат да ги споделат нејзините вредности. Токму го поддржувам ставот на Литванското Претседателство дека Советот на Европската унија и понатаму ќе промовира проширување како централна тема врз основа на принципите и критериумите на Копенхаген и зајакнувањето на европската перспектива за земјите од Западен Балкан, вклучително и за Република Македонија.

Во таа насока го поздравувам ставот на Литванското Претседателство, содржан во програмата за претседавање, дека Литванија ќе има за цел постигнување на договор за отворање на пристапните преговори со Република Македонија. Истовремено искрено верувам дека приоритетите на Литванското претседателство со Европската унија, содржани во трите столба - кредибилна Европа, растечка Европа и отворена Европа, кои се фокусираат на стабилен финансиски сектор, поцврста социјална димензија, продлабочена интеграција на внатрешниот пазар, унапредувањето на демократските вредности и активна заштита на правата на граѓаните, ќе успеат да ги мотивира и анимира сите чинители во Европската Унија да преземат соодветни мерки за надминување на сегашната состојба на овој план.

И на крај како најважно сакам да ја поздравам минатогодишната иницијатива на трите претседатели на парламентарните комисии за европски прашања на Литванија, Летонија и Естонија, во рамките на Данското претседавање со Унијата, а кое резултираше со

донесување на заедничка изјава во врска со отпочнување на преговори за членство на Македонија во Европската унија. Тоа го сметам како многу пријателски гест и изразувам високо почитување кон спремноста на вашите политичари да дадат храбар и отворен поттик на една мала земја што поскоро да биде интегрален дел од Унијата.

Ви посакувам успешно водење на Претседателството со Европската унија и изразувам надеж дека претстојниот есенски извештај за напредокот на Република Македонија во евроинтегративните процеси ќе внесе квалитативно нова динамика во односите Република Македонија-Европска унија. Ви благодарам на вниманието.

Радмила Шекеринска:

Благодарам господине Хасипи, следен за збор е Јани Макрадули, потпретседател на Собранието и член на Комисијата за европски прашања.

Јани Макрадули:

Благодарам, претседателе на Националниот совет, Ваша екселенцијо Јушка, екселенцијо Орав, претседател на Комисијата за европски прашања, Ваши екселенции, колешки и колеги, дами и господа, почитувани амбасадори, не се секирајте за филмот и ние сме се изнагледале филмови во Македонија, обично домашни автори воглавно владини.

Така да чувме малку од сценаријата од пред малку. Мене ми е жал што овој и вашиот компјутер европски не е компактибилен со нашиот систем што е овде, па не можевме да ја видиме презентацијата.

Секој 6 месеци имаме ново претседателство и нови подадени раце за поддршка, но некако ние трчаме и бегаме од таа подадена рака но сакам да ја истакнам мојата загриженост, затоа што во вашето излагање, во вашите приоритети не беше спомната нашата земја Македонија, сосема вашиот говор произлезе од она што за жал е реалност, а тоа се заклучоците од Самитот во Луксембург, таму Македонија за жал не беше ниту во заклучоците кога нашите пријатели од Хрватска станаа 28 членка во Европската унија. Јас ја користам приликата да им честитам. Србија и Косово направија огромен скок. Македонија ја немаше не само во заклучоците, ја немаше дури ни во фуснота, оние што со 4 фронт се пишуваат. И затоа приоритетите кои што и вие како земја во која што се грижите за проширувањата што ги наведовте, за жал ја нема Македонија. И затоа јас ќе се обидам да позборувам за предизвиците, бидејќи како што вели господинот Стано потпаролот на комесарот Филе, нема напредок ако се игнорираат проблемите, и дека Македонија мора да поработи и на предизвиците и на проблемите.

Денеска амбиентот во кој што овде зборуваме, претпоставувам е малку поразличен каде што вашиот шеф на дипломатијата ЛинкиВичиус заедно со комесарот Филе има средба со нашиот вицепремиер за европски прашања, господинот Бесими, каде што таму поконкретно ќе се зборува за предизвиците што стојат пред нас, задачите што стојат пред нас односно таму нема игнорирање на проблемите, а проблеми има многу.

Јас не би сакал да зборувам за сите проблеми, но најдов еден заеднички именител на сите предизвици и проблеми. Граѓаните на Република Македонија заслужуваат почеток на преговори. Бидејќи многу се откажувале во претходниот период, Македонија заслужува почеток на преговори. И почетокот на преговорите започнува со клучното поглавие,

владеењето на правото. За жал владењето на правото не вирее во Македонија. Има еден заеднички именител кој што е на темел на владењето на правата, а тоа е слободата на изразување. Јас кога зборувам за не игнорирање на проблемите, ќе се осврнам на загрозената слобода на изразување во Република Македонија по различни основи. Во сите четири критериуми во коишто Европската комисија, нашите пријатели од меѓународна заедница зборуваат на секоја средба или во секое обраќање што го имаат на средбите со нас.

Вчера видовме дека ОБСЕ е сериозно загрижен за Законот за медиуми. На четири страни го демантира министерот во Владата дека е договорено. Сериозно е загрижена за тоа што ќе бидеме прва земја во Европа во која што се контролира печатените и електронските медиуми. Дека има еден совет кој што ќе ја генерира заедно со законот само цензурата во медиумскиот простор. Дека имаме закон во кој што се дефинираат кој тоа е новинар во Република Македонија. Имаме слобода на изразување загрозени дури и кога зборуваат за проблемите во судството. Ние имаме пресуда во два дена против опозиционен пратеник, затоа што господинот Милошоски го напишал на хартија, ама го кажал опозиционен пратеник.

Денес имаме неодговорени прашање за трагичната смрт на еден од најголемите новинарски пера, Младенов. Денес имаме новинар во притвор за текст од 2008 година, којшто тој и неговото семејство штрајкува со глад, а никој во Република Македонија не се секира за тоа. Јас знам дека согласно копенхашките критериуми, стабилни демократски институции се клучен критериум за услов за евроинтеграција. И тука филмовите за надворешни и внатрешни непријатели не помагаат. Македонија бара одговори, и Европа бара одговори, а не занимавање на најодговорните во оваа држава на чело со премиерот, со се друго, впишувајќи и опозицијата само не со решавање на проблемите кои што стојат пред нас.

Кога зборуваат европјаните и нашите пријатели од Европа за криминалот и корупција. И тука се поврзани слободата на изразувањето. На крајот од јуни требаше да има одговор Владата. Зошто Владата е најголем огласник во сите медиуми и троши околу 20 милиони евра годишно? Затоа што се знае, за рекламирање по медиумите и врши манипулација со јавноста. Тој одговор, денеска господинот Бесими ќе го даде пред шефот на дипломатијата на Литванија, бидејќи Европа ги бара тие одговори.

Денес Владата треба да одговори во Брисел како е можно од толку многу фирми во Република Македонија, медиумите во ваква ситуација а пак од друга страна да бидат најголеми спонзори на владачката партија ВМРО-ДПМНЕ за време на изборите. Денеска проблемите под маса значат и игнорирање и загрозување на македонскиот идентитет со процесот на лустрација која од политичка одмазда и пресметка премина во кршење и рушење на македонскиот идентитет.

Ме радува што Литванија во многу чекори оди напред. Во многу чекори по економски раст е на прво место. За жал нашата земја е на прво место по сиромаштија. Денес нови 18 милиони евра се задолжуваме, а за фискалната дисциплина и денеска господинот Бесими треба да одговори во Брисел. И затоа се надевам и верувам дека процесот на проширување, бидејќи вие сте ги виделе благодетите од членувањето во Европската унија. Ќе го пренесете и овде во Македонија, ќе го искористите претседателството да им дадете на граѓаните на Македонија она што го заслужуваат. А тоа е почеток на преговори бидејќи тоа е

добро за Република Македонија. Но, тоа ќе го направите укажувајќи дека тоа се прави со решавање на проблемите а не со оставање на проблемите под килим.

Во вакви едни услови, јас верувам дека ќе придонесете и за имплементацијата на договореното од 1 март. Комисијата сакаме да продолжи да работи,ама онака како што беше договорено.Комисијата да изнајде прекршување на уставноста како што беше договорена има од страна привилегија позитивна, негативна да бидам таму кога се договараше комисијата и она што е договорено на 1 март, знам што пишува таму не чека многу работа и она да го цитирам господинот Стано, дефинирањето на комисијата е само почеток. Граѓаните на Македонија, Европската комисија чекаат заклучоци кои тоа го прекршувал Уставот. Впрочем настаните на 24 декември се само кулминација на тоа како Владата го подразбира владеењето на правото господине амбасадоре вие се наоѓате во Парламент каде што пратениците беа истерани со полиција, сакаме комисијата која го истражува тоа да провери кој тоа се дрзнал да го прекрши Уставот и тоа да го направи и имате поддршка во нас за работа на комисијата. Благодарам.

Радмила Шекеринска:

Благодарам, последен за збор е претседателот на Комисијата за европски прашања господинот Хајрула Мисини.

Хајрула Мисини:

Благодарам госпоѓа Шекеринска, почитуван амбасадоре Јушка, почитуван амбасадоре Орав, почитувани екселенции, почитувани пратеници и гости, дами и господа.

Најпрво дозволете ми во свое име и во ваше име на амбасадарот Јушка, на Литванија да му посакам успешна работа во наредните шест месеци кои секако се предизвик за Литванија. Меѓутоа и за нас затоа што можеби токму во претседателството на Литванија со Европската унија ние ќе добиеме датум за почеток на преговорите.

Позната ви е нашата специфична ситуација во однос на нашето членство во Европската унија, којашто можеби за жал најдобро ја отсликува наводната шега која што кружи по ходниците на европските институции. Дека Европската унија е составена од три вида држави: земјите-членки, земјите - кандидати за членство и Македонија која што е во некој неутрален простор. Можеби е шега, меѓутоа неznam колку е смешна посебно за нас што живееме во држава која што е заглавена во овој повеќегодишен спор со Грција, а во последно време дополнета и со актуелните тензии во релациите Скопје-Атина.

Како и да е, факт е дека Македонија уште од 2005 година е земја кандидат за член во Европската унија, посебно во исполнувањето на реформите, реформите кои што се утврдија со Европската унија, а како резултат на извршената работа на Комисијата и на Европскиот парламент во повеќе наврати препорача Советот да одлучи како ќе завршат преговорите со земјата што за жал сеуште не се случи.

За нас секако е позитивно што Европската унија токму сега претседава земја која што е докажан пријател и поддржувач на нашата земја. Имам задоволство во оваа прилика повторно да се заблагодарам за вашата досегашна поддршка која што за среќа не е само декоративна. Во рамките на Конференција во Копенхаген за време на Данското претседателство јануари-јули 2012 година, во моето обраќање се заблагодарив на вашето

заедничко писмо, на претседателите на комисиите за европски прашања. Место неа, Летонија во форма на заедничка изјава беше доставено тоа писмо до сите претседатели на комисиите за европски прашања на националните парламенти на земјите членки на Европската унија како и Советот на Европа.

Уште еднаш сакам да ја поздравам оваа ваша поддршка и иницијатива за позитивно решавање на прашањата за почеток на пристапните преговори со Македонија од страна на советот. И посакувам овој процес да се одвива заедно, паралелно со решавање на спорот со Грција во рамките на постојаните договори под покровителство на Обединетите Нации, а е сличен со предлогот на еврокомесарот Филе, за што се залагаме и ние. Да се надеваме дека делот од програмата што се однесува на нас во кој се предлага дека Литванија ќе има за цел постигнување на договор за отварање на пристапните преговори со Македонија ќе се реализира, што секако ќе биде успех за нас но и за вас како претседавач со унијата, кој успех ќе биде наш заеднички. Единствената штета што ќе биде по ова е тоа што по толку години шегата ќе мора задолжително да се смени или пак да се измисли нова шега.

Ви благодарам.

Радмила Шекеринска:

Благодарам господине Мисини. Со тоа ја исцрпевме листата на говорници и сега ќе ми е задоволство да му дадам повторно збор на амбасадорот Јушка

Повелете.

Ренатас Јушка :

Благодарам претседателке, почитувани членови на комисиите.

Имаше само едно прашање кое што го слушнавме. Да започнам. Како што веќе ви кажав, ние сме за проширување на Европската унија и како држава. За жал во мојата презентација не бевте спомнати. Ова не беше грешка морам да признам, но тоа е исто како што не бевте споменати во заклучоците од јуни и тоа не беше грешка. Знаете, приоритетите се нешто што си ги зацртувате пред себе во областите каде што мислите дека може да имате напредок. Таков е жанрот, ние се обидуваме да бидеме многу точни во поглед на нашите приоритети и кога станува збор за приоритетите околу проширувањето, оваа земја не е таму и сметам дека иако ова ќе звучи недипломатски, можеби грубо ова е сигнал кој што ние се обидуваме да го испратиме вам, затоа што сме загрижени, не гледаме напредок во многу области, можеби во повеќето. Знаете, мојата задача денес овде не е да ви проповедам, нема да правам шеги на ваша сметка и јас би бил загрижен на ваше место затоа што списокот на нашите грижи е голем и долг. Не се работи само за тие неколку прашања се работи за очекувањата на земјите членки на Европската унија дека вашата земја ќе постигне некаков напредок во поглед на слободата на медиумите, владеењето на правото, борбата против корупцијата, изборните реформи, ако може да споменам или пак резултатите од комисиите, знаете сите овие работи, не знам како да ви го кажам ова, Литванија е млада земја членка, ние минавме низ навистина тешки реформи, ние работевме заедно и позиција и опозиција и обратно сето тоа е потребно, напредокот е потребен не за Брисел, не за соседните земји, потребен е за вашата сопствена земја. Тоа е всушност мојот одговор на прашањето што ми го поставивте. Благодарам.

Радмила Шекеринска:

Ви благодарам господине Јушка за денешната презентација, се извинуваме што не можевме технички тоа полесно да го организираме, меѓутоа сметаме на вашата поддршка на проширувањето, сметаме на вашата поддршка на реформите во вистинска насока и сметаме на вашата солидарност како нова земја членка која што не зборува на памет и не дели лекции, туку го кажува тоа низ што поминала пред неполни 10 години.

Ви благодарам на сите вас колеги на присуството и учеството, ја завршувам седницата.

Седницата заврши во 12.08 часот.